

приоритета устава, као највише рангираног права у државној јединици. Ближе посматрање омогућава, међутим, да се из ове најопштије функције издвоји неколико конкретнијих функција, зависно од тога да ли се појединим надлежностима уставног суда остварују неки конкретнији и ближи циљеви, односно да ли се ова заштита може посматрати у односу на поједине, конкретније функције самог устава. То значи да између функција уставног суда и функција устава свуда постоји однос паралелизма.

Посматрано из овог угла, полазећи од предмета и најопштијих циљева заштите, могу се разликовати три основне заштитне функције савремених уставних судова. Другим речима, данас уставни судови, односно већина од њих, стандардно врше три основне функције. Прва је функција непосредне заштите људских права и слобода у поступку одлучивања о уставним жалбама или тужбама грађана, која је релативно новијег датума. Тамо, дакле, где појединац може непосредно сам да призове уставни суд, без заобилазног пута преко редовних судова, поступање уставног суда је *in totum*, у свему оријентисано на заштиту људских права. Уколико се при томе ради о општим или генералним нормама, присутна је, наравно, и идеја поделе власти, али је ипак владајућа мисао индивидуалне правне заштите. Та заштита се јасно показује као непосредна или директна. По својој природи, ова димензија приближава уставносудску функцију поступању ординарног правосуђа. Битна разлика ипак остаје задржана: уставни суд штити људска права тумачењем и применом устава, „специфичног уставног права“, док се у случају редовног судства њихова заштита људских права и слобода остварује тумачењем и применом закона. Ову функцију не познају сви уставни судови, односно неки је остварују једино индиректно, преко нормативне контроле права, као што то, на пример, чини италијански уставни суд.

Док се функција заштите поделе власти и функционалних уставних овлашћења уопште, као и генерална заштита правне државности, и надаље претежно остварују нормативном контролом права и решавањем компетенционих и органских спорова, дотле функцију заштите демократског поретка од злоупотреба и узурпација власти поједини уставни судови остварују делујући као специјални кривични трибунали. Функција заштите демократског поретка остварује се, пре свега, надлежношћу уставног суда да оцењује уставност деловања и забрањује политичке партије које према својим циљевима и понашањем својих чланова делују на противуставаан начин. Због могуће тежине повреде, овде треба прикључити и утврђивање одговорности највиших носилаца државних функција за повреду устава. У оба случаја функција уставног суда опомиње на специјално кривично суђење. Напади појединаца на устав, поготово ако долазе од функционера државе који располажу опсежним правним овлашћењима и фактичком моћи, као и непријатељско,